

Ed 1962415
h

Verhandlungen

des engeren Ausschusses

des

landschaftlichen

Kredit-Vereins

im

Großherzogthum Posen

CZYNNOŚCI

KOMITETU

TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO

ZIEMSKIEGO

w

Wielkiem Księstwie

Poznańskiem

pro 1855.

Posen.

Gedruckt bei A. POPLIŃSKI.

1855.

Poznań.

Czcionkami A. POPLIŃSKIEGO.

1855.

2d 1962405
H

Verhandlungen

des engeren Ausschusses

des

landschaftlichen

Kredit-Vereins

im

Großherzogthum Posen

CZYNNOŚCI

KOMITETU

TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO

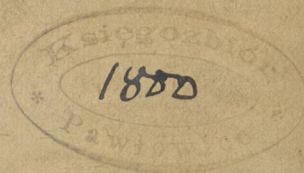
ZIEMSKIEGO

w

Wielkiem Księstwie

Poznańskiem

pro 1855.

Posen.

Gedruckt bei A. POPLIŃSKI.
1855.

Poznań.

Czejonkami A. POPLIŃSKIEGO.
1855.

Krc 15234 V

CEKOWNOSCI

KOMITETU

TOWARNISTWA KRAJOWEGO

NIEKIEGO

"

Wielkimi Krajowi

Przebiegiem

Wzrostu i rozwoju

Wzrostu i rozwoju

1852

Wzrostu i rozwoju

Wzrostu i rozwoju

ni

Wzrostu i rozwoju

Inhalt.

1. Bericht des General-Landschafts-Syndicus 1
2. Protokolle des engeren Ausschusses 7

Treść.

1. Sprawozdanie Syndyka Jeneralnego Ziemstwa 1
2. Protokoly Komitetu 7

19624111/1855

Wzrostu i rozwoju

Wzrostu i rozwoju

1852

Wzrostu i rozwoju

Wzrostu i rozwoju

1852

Bericht

über diejenigen Gegenstände, welche das allgemeine Interesse des Kredit-Vereins im Großherzogthum Posen betreffen, und über das, was zur Berathung und Beschlußnahme dem diesjährigen engeren Ausschusse vorliegt.

Im verflossenen Jahre sind keine das allgemeine Interesse des Kredit-Vereins betreffende Verordnungen ergangen, und die Beschlüsse des letztern engeren Ausschusses, sowie der darauf erlassene Bescheid des Königlichen Ministers des Innern, sind allen Vereinsmitgliedern in gedruckten Exemplaren mitgetheilt worden. Die bestätigten Beschlüsse sind zur Ausführung gekommen, außerdem ist aber auch in Gemäßheit des Beschlusses des früheren engeren Ausschusses vom Jahre 1853. ad II. die Veröffentlichung der in diesem Jahre gelösten 4% Pfandbriefe in dem Bromberger Regierungs Amtsblatte nicht durch Insertion, sondern durch Beifügung der Verzeichnisse derselben bewirkt worden. Die Redaktion des Posener Regierung Amtsblatts hat sich indeß geweigert, die Verzeichnisse dem Amtsblatte beizufügen, auch hat die hiesige

Sprawozdanie

o przedmiotach dotyczących ogólnego interesu Związku Kredytowego Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, tudzież o przedmiotach mających tegorocznemu Komitetowi do narady i uchwalenia być przedłożonemi.

Ogół Ziemstwa interesować mogące rozporządzenia w roku zeszłym nie wyszły, a uchwały ostatniego Komitetu i odpowiedź na takowe Królewskiego Ministeryum spraw wewnętrznych wszystkim członkom związku Kredytowego w drukowanych egzemplarzach przesłane zostały. Zatwierdzone uchwały wykonano i prócz tego na skutek uchwały poprzedniego Komitetu z roku 1853. pod II. w roku bieżącym wylosowane 4% listy zastawne nie zostały w dzienniku urzędowym Bydgoskim inserowane, ale raczej do tegóż wykazy ich dołączone, do dziennika zaś urzędowego Poznańskiego wzbronila się Redakcyja tegóż to uczynić i Królewska Regencyja tutajsza oświadczyła, iż ją niemoże do tego zniewolić, a że dawniej Dyrekcyi Jeneralnej Ziemstwa doniosła, że rzeczoną Redakcyą upoważniona do przyjmowania wspomnionych wykazów, więc wzglę-

Regierung erklärt, daß dieselbe dazu nicht angehalten werden könne. Da aber die General-Landschafts Direktion früher von der Königl. Regierung benachrichtigt worden, daß die Redaktion des gedachten Amtsblatts zur Beifügung der erwähnten Verzeichnisse angewiesen sei, so hat sich dieselbe in Betreff dessen mittelst Schreibens vom 28. Februar 1855. an den Herrn Ober-Präsidenten hiesiger Provinz gewendet, ist aber bis jetzt noch nicht verschieden worden. Was dagegen die Veröffentlichung der verloosten Pfandbriefe durch die Zeitungen betrifft, so müssen diese in der bisherigen Weise in dieselben inserirt werden, da nach §. 10. Abth. XIV. Nr. 1. der Dienstinstruktion für die Königl. Ober-Postämter vom Jahre 1850. die Annahme von dergleichen Beilagen zu den Zeitungen untersagt ist, und selbst für den Fall, daß dies gestattet wäre, würden die Expeditionen der Zeitungen zufolge des Gesetzes vom 2. Juni 1852. über die Zeitungsabgabe, noch eine besondere Zahlung leisten müssen. Die Schlesische General-Landschafts Direktion verfährt zwar auf die Art, daß sie den Text der Kündigungen, wie dies in Betreff hiesiger Pfandbriefe in dem Staatsanzeiger geschieht, durch die Zeitungen zur Kenntniß bringt, und dabei bemerkt, wo die Verzeichnisse der verloosten Pfandbriefe zu finden sind; — in dem schlesischen Reglement vom 7. December 1848. (Gesetzsammlung pro 1849. Seite 77.) ist aber nur die Veröffentlichung der verloosten Pfandbriefe durch die Regierungs Amtsblätter vorgeschrieben, wogegen der §. 312. der hiesigen Kreditordnung vom 15. De-

dem tego pismo do Naczelnego Prezesa tutajszćj Prowincyi pod dniem 28go Lutego b. r. wystósowanem zostało, na które jeszcze odpowiedź nie nadeszła. Co zaś do ogłoszeń wylosowanych listów zastawnych w gazetach, więc te muszą być w nich tak jak dotychczas inserowane, gdy przyjmowanie do gazet tego rodzaju załączników §. 10. Rozd. XIV. Nr. 1. Instrukcyi służbowej dla Głównych Dyrekcyi pocztowych w roku 1850. wydanej, jest zakazane, a wrzazie nawet, żeby było dozwolonem, Expedycye gazet od takowych wedle prawa z dnia 2go Czerwca 1852. dotyczącego się podatku od gazet, musiałyby oddzielnie płacić. Wprawdzie Dyrekcyja Jeneralna Szląska w ten sposób sobie postępuje, że tylko text wypowiedzenia, jak to względem tutejszych listów zastawnych w Donosicielu Państwa się dzieje, w gazetach umieszcza, z nadmienieniem, gdzie się wykazy wylosowanych listów zastawnych znajdują, gdyż w regulaminie Szląskim z dnia 7go Grudnia 1848. („Zbiór pro 1849. str. 77.“) ogłoszenie wypowiedzianych listów zastawnych tylko przez dzienniki jest przepisane, zaś §. 312. tutajszćj Ordynacyi Kredytowćj z dnia 15go Grudnia 1821. wraz z Najw: Rozkazem gabinetowym z dnia 10go Listopada 1847. i §. 13. Artykułu Prawa z dnia 15go Kwietnia 1842. wymaga, aby wylosowane listy zastawne W. X. Poznańskiego nie tylko przez dzienniki urzędowe tutajszćj Prowincyi, ale i przez gazetę Poznańską polską i niemiecką, niemniej przez jedną z gazet Berlińskich i Szląskich były ogłoszone. Wy-
padaloby zatem wnieść o zmianę tych

cember 1821. in Verbindung mit der Allerhöchsten Kabinets-Ordre vom 10. November 1847. so wie der §. 13. des Gesetzes vom 15. April 1842. ausdrücklich bestimmen, daß die Veröffentlichung der gezogenen Großherzoglich Posenschen Pfandbriefe nicht nur in den Amtsblättern hiesiger Provinz, sondern auch in der Posener polnischen und deutschen Zeitung, so wie in einer Berliner und einer schlesischen Zeitung statt finden soll. Es erscheint daher nothwendig, die Abänderung dieser Bestimmungen, durch welche die Insertionskosten bedeutend vermehrt werden, in Antrag zu bringen, und die General Direktion wird nicht verfehlen dies in der im §. 181. der Kreditordnung vorgeschriebenen Zeit, d. i. 6. Wochen vor Zusammentritt der General-Versammlung zu thun, achtet aber die Erneuerung des Antrages wegen Genehmigung zu deren Einberufung für jetzt nicht angemessen, indem der Herr Minister die Einberufung bereits mehreremal abgelehnt hat, wird indes zu geeigneter Zeit das in dieser Hinsicht Zweckmäßige veranlassen, da sie nicht die Ansicht theilen kann, daß die von ihr für die General-Versammlung vorbereiteten Gegenstände nicht wichtig genug und nicht eilig sind, vielmehr der Ueberzeugung ist, daß die Einberufung der General Versammlung schon längst nothwendig war und nothwendig ist. —

Der Zustand der Fonds der Landschaft ist folgender:

Die landschaftliche Pfandbriefs-Anleihe beträgt:

a, in 4°. Pfandbriefen 13,759,200 th.

postanowień znacznie kosztu insercyi powiększających i Dyrekcyę Jeneralną nieprzepomni to w czasie §. 181. Ordynacyi Kredytowej przepisany, to jest: 6. tygodni przed zgromadzeniem się Walnego Zebrania, uczynić; — wznowienie jednak wniosku o przyzwolenie na zwołanie tegoż nie uważa być odpowiedniem, kiedy takowe przez P. Ministra po kilkakroć odmówione zostało, lecz w tej mierze chce w właściwym czasie stosowne kroki przedsięwziąć, albowiem zdania, aby przedmioty przez nią dla Walnego Zebrania przygotowane nie miały być dosyć ważne i naglące, nie podziela, ale raczćj ma przekonanie, że zwołanie Walnego Zebrania już dawno było i jest koniecznem.

Stan funduszów Ziemstwa jest następujący:

Pożyczka ziemska wynosi:

a, w 4% listach zastaw. 13,759,200 tal.

b, in $3\frac{1}{2}\%$ dito. . 11,787,260 —
zusammen 25,546,460 th.

Siebon sind

1, bis einschließlic der
Weihnachts-Versur
1854.

a, in 4% Pfandb. 5,560,725 th.

b, in $3\frac{1}{2}\%$ dito 2,532,460 —

8,093,185 th.

2. von Seiten der
Pfbrieß-schuldner
und in Folge von
Renten-Ablösun-
gen gekündigt.

a, in 4% Pfandb. 2,742,425 th.

b, in $3\frac{1}{2}\%$ dito. 476,120 —

zusammen 11,311,730 th.

Das verbleibende
Pfandbrieß-Capital

beträgt sonach . . . 14,234,730 th.

Zum Salarien und Kostenfonds sind
von Johanni 1853. bis Johanni 1854.
eingegangen.

1. die Zinsen von den im eigenthüm-
lichen Fonds vorhandenen Pfandbrieften.
35,745 th. 22 s. 6 f.

2. die Gebühren für
neu ausgefertigte Pfand-
brieft. „ - 12 f. „ -

3. das von den Schuld-
nern zur Veftreitung der
Verwaltungs-Kosten be-
zahlte $\frac{1}{4}\%$ Procent . 56,583 - 18 - 9 -

4. An außerordentli-
cher Einnahme, nämlich:
Verzugszinsen, Depo-
fital-gebühren, Miethe
von den im Landschafts-
hause vermiethteten Loka-

b, w $3\frac{1}{2}\%$ dito. 11,787,260. —
Ogółem 25,546,460. tal.

Z tych

1, umorzono do włą-
cznie wers. Bgo. Narod.
1854.

a, w 4% listach zastaw. 5,560,725 —

b, w $3\frac{1}{2}\%$ listach zast. 2,532,460. —

8,093,185. tal.

2. wypowiedziano ze
strony dłużników ziem-
sko kredytowych i wsku-
tek abluicyi rent

a, w 4% listach zastaw. 2,742,425 t.

b, w $3\frac{1}{2}\%$ dito. 476,120. —

Ogółem 11,311,730 tal.

Pozostający więc kapitał

w listach zastawn. czyni: 14,234,730 tal.

Do funduszu salaryów i kosztów wpły-
nęło od Ś. Jana 1853. do Ś. Jana 1854.

1, Prowizya od znajduja-
cych się w właściwym
funduszu listów zastaw. 35,745 t. 22 śg. 6f.

2, Szportle za nowo wy-
gotowane listy zast. „ - 12 - „

3, $\frac{1}{4}\%$ procentu przez dłu-
żników na opędzenie
kosztów administracyi
nych opłaconego . . 56,583, - 18 - 9 -

4, nadzwyczajnego przy-
chodu, jako to: pro-
wizya z przewłoki, na-
leżytości depozytalne,
komorne od wynajętych
lokalów w domu Ziem-

lien und dergleichen. 1,752 - 9 - 3 -
zusammen 94,082 th. 2 f. 3 f.

Verausgabt ist dagegen: zu den Gehältern, Pensionen Gratifikationen, Diäten und Reisegebühren, Verwaltungskosten des Landschaftshauses, Auslagen für die Zahlung der Pfandbriefszinsen in Berlin und Breslau, Porto und Botenlohn, Insertionen, Drucksachen, Pfandbriefs- und Schreibmaterial, Heizung und Beleuchtung, so wie sonstige Bureaukosten 43,394 - 2 - 1 -

es sind daher verblieben. 50,688 th. „ f. 5 f. welche zu dem eigenthümlichen Fonds der Landschaft vereinnahmt worden. Dieser Fonds bestand zu Johanni 1854.

1. aus Pfandbriefen:
 - a, 4% 59,225 t.
 - b, 3½% 978,340 t.
2. aus baar. 12,867 th. 5 f. 8 f.

Summa 1,050,432 th. 5 f. 8 f.

Hiezu tritt:

3. das für die Landschaft auf der in hiesiger Stadt auf dem Graben sub Nr. 31. u. 32 belegenen Grundstücken eingetragene Kapital von 13,000 th. wovon bis jetzt bereits 3,244 th. 3 f. 9 f. amortisirt sind, daher der Landschaft noch ge-

stwa, ilp. 1,752 - 9 - 3 -

Ogółem 94,082 t. 2 sg. 6 f.

Wydano zaś na salarye, emerytury, gratyfikacye, dyety i należności podróżny, koszta administracyjne domu Ziemstwa, wydatki na opłacenie prowizyi od listów zastawnych, w Berlinie i Wrocławiu, portoryum, zapłaty posłańców, insercyje, druki, materyał do listów zastawnych i piśmiennych, opał i światło tudzież inne koszta biórowe 43,394 - 2 - 1 - pozostało więc zapasu 50,688 - „ - 5 -

który wpłynął do funduszu właściwego. Ten wynosił do włącznie Śgo. Jana 1854.

- 1, w listach zastawnych;
 - a, 4% 59,225.
 - b, 3½% 978,340.
- 2, w gotowiznie 12,867 - 5 - 8 -

Summa 1,050,432 - 5 - 8 -

a oprócz tego należy do tegoż

- 3, Kapitał dla Ziemstwa na gruntach pod liczbą 31. i 32. na Grobli, w mieście tutejszym położonych zainstabulowany w ilości . . . 13,000 tal.

z tej summy zostało dotychczas umorzonym 3,244 - 3 - 9 -

i należy się przeto je-

bühren 9,755 th. 26 f. 3 f.

4. daß landschaftliche Gebäude dessen Verein schließlich der jetzigen Zinkbedachung und Anbau 76,856 - 15 - 10 - gekostet.

Der gesammte eigenthümliche Fonds beträgt daher 1,137,044 th. 17 f. 9 f.

Die landschaftlichen Rückstände belaufen sich bis zur Weihnachts-Versur 1854. auf 2,269 th. 9 f. 3 f. und aus der erwähnten Versur auf . 29,731 th. 10 f. 7 f. zusammen auf 32,000 th. 19 f. 10 f.

Der Bericht der Provinzial Landschafts Direktion vom 14. Februar und 7. März er. ergibt, daß auf Requisition der Gerichte und wegen landschaftlicher Gebühren acht zum Kreditvereine gehörende Güter unter Sequestration, sechs aber sub hastam gestellt sind, von letzteren jedoch nur eins auf Antrag der Landschaft, die übrigen aber Seitens der Realgläubiger und behufs der Erbtheilung.

Zur Berathung eines geehrten Komites liegen folgende Gegenstände vor:

1. Die Kassen Rechnungen der General und der Provinzial-Landschafts-Direktion für die Zeit vom 1. Juli 1853. bis dahin 1854. so wie die Kassen Abschlüsse sämmtlicher Fonds, nach welchen die Revision der Kasse bewirkt werden sollte
2. Das Schreiben der General-Landschaft Direktion vom 17. Februar 1855. in

sache 9,755 - 26 - 3 -

4, dom Ziemstwa, którego budowa kosztowała inclusive teraz z pokryciem dachu cynkiem i przybudowaniem 76,856 - 15 - 10 -

Całkowity więc fundusz właściwy wynosi . 1,137,044 t. 17 sg. 9 f.

Zaległości ziemskie czynią do wersury Bgo Narodzenia 1854. . 2,269 t. 9 sg. 3 f.

z wersury rzeczonój 29,731 - 10 - 7 -
w ogóle 32,000 t. 19 sg. 10 f.

Sprawozdanie zaś Dyrekcji Prowincyalnej Ziemstwa z dnia 14go Lutego i 7. Marca b. r. wykazuje, iż ośm dóbr do Towarzystwa Ziemskiego należących na rekwizycję sądów i względem należytości Ziemstwa zostaje pod sekwestracją, a sześć dóbr pod subhastą, lecz z tych jedną tylko w interesie Ziemstwa, a reszta na wniosek wierzycieli i dla podziału spadku.

Przedmioty pod naradę Przeswiętnego Komitetu nadeszły są:

- 1, Rachunki Kassy Dyrekcji Jeneralnej i Dyrekcji Prowincyalnej za czas od 1. Lipca 1853. do tegoż dnia 1854. i abszlusy kassowe wszystkich funduszów, wedle których rewizya kass ma być uskutecznią.
- 2, Pismo Dyrekcji Jeneralnej z dnia 17. Lutego 1855. względem obioru jednego

Betreff der Wahl eines General-Landschafts-Raths und zweier Stellvertreter.

3. Der Antrag der Provinzial-Landschafts-Direktion vom 27. November 1854. betreffend die Wahl zweier permanenten Mitglieder des Provinzial-Landschafts-Kollegii.
4. Das Rekurs-Gesuch des Provinzial-Landschafts-Raths Herrn von Laszczyński wegen der von ihm in der Taxe von Kruchowo bezahlten Kosten.
5. Anträge mehrerer landschaftlichen Beamten um Unterstützung resp. Gehaltzulage etc.

Posen, den 18. März 1854.

v. Chelmicki.

Radzcy Jeneralnego i dwóch Zastępców

- 3, Wniosek Dyrekeyi Prowincyalnój z dnia 27. Listopada r. z. względem obioru dwóch stałych członków prowincyalnego Kollegium Ziemstwa.
- 4, Rekurs dotyczący się kosztów w interesie taxy Kruchowa przez Pana Radzcę Ziemstwa Łaszczyńskiego zapłaconych.
- 5, Wnioski kilku urzędników Ziemskich o wsparcie resp. dodatki do pensyi.

Poznań dnia 18. Marca 1855.

(podp). Chelmicki.

Protokolle des landschaftlichen engeren Ausschusses.

Verhandelt im Sitzungs-Saale der General-Landschafts-Direktion zu Posen am 19. März 1855.

In Folge Aufforderung des Königl. Landschafts-Kommissarius Herrn Ober-Präsidenten v. Puttkammer versammelten sich heut:

I. Die in den Kreisen gewählten Deputirten, namentlich

- 1., Herr Stanislaus v. Błociszewski auf Smogorzewo,
- 2., „ Graf Maximilian Bninski auf Pamiątkowo,
- 3., „ Joseph v. Chosłowski auf Ulanowo,
- 4., „ Joseph v. Gąsiorowski auf Zberki,
- 5., „ Alexander v. Guttry auf Paryż,
- 6., „ Nazarius v. Pruski auf Szelejewo,
- 7., „ Ferdinand v. Unruh auf Tuczepp u.
- 8., „ Albin v. Zychlinski auf Piersko.

II. Der Deputirte der Provinzial-Landschafts-Direktion Herr Geheimer Justiz-Rath u. Syndicus Ryll, u.

Protokół Komitetu Ziemstwa.

Działo się w izbie posiedzeń Dyrekcji Jeneralnej Ziemstwa w Poznaniu dnia 19. Marca 1855.

Na skutek wezwania Królewskiego Komissarza Ziemstwa Pana Naczelnego Prezesa Puttkammer zebrawi się dziś

I. Deputowani w Powiatach obrani, a mianowicie:

- 1, P. Błociszewski Stanisław z Smogorzewa,
- 2, „ Hr. Bninski Maxymilian z Pamiątkowa,
- 3, „ Chosłowski Józef z Ulanowa,
- 4, „ Gąsiorowski Józef z Zberek,
- 5, „ Guttry Alexander z Paryża,
- 6, „ Pruski Nazary z Szelejewa,
- 7, „ Unruh Ferdynand z Tuczepp,
- 8, „ Zychlinski Albin z Pierska.

II. Deputowany Dyrekcji Prowincyalnej Ziemstwa Pan Tayny Radzca Sprawiedliwości i Syndyk Ryll, i

III. Der Geheime Justiz-Rath v. Chelmicki als Syndicus der General-Landschafts Direktion.

Nach Eröffnung der Sitzung durch den Königl.-Landschafts Kommissarius, verlas der General-Landschafts Syndicus den Bericht über die das allgemeine Interesse des landschaftlichen Vereins im Großherzogthum Posen betreffende Gegenstände u. bezeichnete die vom engeren Ausschuss zu beratenden Vorlagen.

Hierauf ernannte der Königl. Kommissarius zur Revision der General-Landschafts-Kasse u. deren Rechnungen die Herren v. Unruh, v. Błociszewski, u. Grafen Bniński, so wie zur Revision der Provinzial Landschafts-Kasse u. deren Rechnungen die Herren v. Pruski, v. Zychlinski u. v. Gąsiorowski, nicht minder übergab er den Antrag des Landschafts-Rath v. Łaszczyński, betreffend die Kosten der Taxe von Kruchowo u. die Gesuche der Landschafts-Beamten, den Herren Geheim-Rath Ryll, v. Chosłowski, u. v. Guttry, zur Berichterstattung. —

Schließlich beantragte der Deputirte v. Chosłowski, die Vorlegung der Akten in der Sache cl. v. Rosenstiel u. Violet, damit sich der engere Ausschuss überzeuge, was hierin die Direktionen gethan, und deren Uebergabe ist sofort an den Herrn v. Chosłowski erfolgt. —

Hiermit endete die heutige Sitzung welche auf den 21ten d. Mts Vormittags 10 Uhr verlegt wurde.

Vorgelesen, genehmigt u. unterschrieben

III. Pan Tayny Radzca Sprawiedliwości Chelmicki jako Syndyk Jeneralny Ziemstwa.

Po zagajeniu przez Królewskiego Komissarza posiedzenia, odczytał Syndyk Jeneralny Ziemstwa sprawozdanie o przedmiotach dotyczących ogólnego interesu Towarzystwa Ziemskiego w Wielkiem Xieństwie Poznańskiem i przedstawił przedmioty pod naradę Komitetu przyjść mające.

Następnie mianował Królewski Komissarz do rewizyi Kassy Jeneralnej i jej rachunków Panów Unruh, Błociszewskiego i Hr. Bnińskiego, a do rewizyi Kassy Provincyalnej i rachunków teje Panów Pruskiego, Zychlinskiego i Gąsiorowskiego, niemniej oddał do referatu wnioszek Radcy Ziemstwa Łaszczyńskiego dotyczący się kosztów taxy Kruchowa i prośby urzędników Ziemstwa Panom Ryll Tajnemu Radcy Sprawiedliwości, Chosłowskiemu i Guttremu.

W końcu wniósł Pan Deputowany Chosłowski, aby Komitetowi akta w sprawie przeciw Rosenstiel i Violet zostały przedłożone, aby się z nich przekonał, co w teje Dyrekcyje zdziałały. To też natychmiast nastąpiło, a to do rąk Pana Chosłowskiego. —

Na tem zakończyło się dzisiajsze posiedzenie, które do dnia 21go m. b. o godzinie 10. zrana odroczonem zostało.

Przeczytano, przyjęto i podpisano.

Fortgesetzt den 21ten März 1855.

In der heutigen Sitzung waren sämtliche Mitglieder des engeren Ausschusses gegenwärtig, u. man schritt zuerst zur Wahl u. zwar

1., eines General-Landschafts-Raths u. zweier Stellvertreter. —

Die sechsjährige Dienstzeit des Herrn Severin v. Skórzewski als General Landschafts-Rath endet den 18ten Juni d. J. u. die Generaldirektion hat daher in dem Schreiben vom 17ten Februar e beantragt die Wahl eines General Landschafts-Raths u. dessen Vertreters, das bis jetzt Herr Landschafts-Rath Edmund v. Zóltowski ist, — so wie die Wahl eines Stellvertreters für den Herrn General-Landschafts Rath Marcell v. Zóltowski, — weil dessen Vertreter Herr Landschafts-Rath v. Biegański zum allgemeinen Bedauern mit Tode abgegangen, — zu bewirken.

Die abgegebenen Stimmzettel wiesen nach, daß Herr Cyprian v. Jarochowski mit 6 Stimmen zum General Landschafts-Rath erwählt worden, 4 Stimmen hatte dagegen Herr Severin v. Skórzewski erhalten. — Zum Stellvertreter des gedachten General-Landschafts-Raths wurde Herr Landschafts-Rath Edmund v. Zóltowski mit 9 Stimmen gewählt, 1 Stimme war auf Herrn Severin v. Skórzewski gefallen.

Als Stellvertreter des Herrn General-Landschafts-Raths Marcell v. Zóltowski hatte Herr Artaxerxes v. Rekowski acht Stimmen, die übrigen zwei erhielten die Herren Alexander v. Guttry u. Severin v. Skórzewski. — Dem zufolge soll das Königl. Ministerium des Innern er-

Continuatum dnia 21. Marca 1855.

Na dzisiajszém posiedzeniu wszyscy Członkowie Komitetu byli obecni i przedsięwzięto naprzód wybory, a to:

1., Obiór Radzcy Jeneralnego Ziemstwa i dwóch zastępców.

Sześćioletnie urzędowanie P. Seweryna Skórzewskiego jako Radzcy Jeneralnego kończy się dnia 18go Czerwca b. r. i Dyrekcyja Jeneralna Ziemstwa wniosła przeto w piśmie z d. 17go Lutego b. r. o wybór Radzcy Jeneralnego Ziemstwa i zastępcy tegoż, którym dotychczas jest Pan Radzca Ziemstwa Edmund Zóltowski, niemniej o wybór zastępcy Radzcy Jeneralnego Ziemstwa Marcellego Zóltowskiego, gdy zastępcą jego Radzca Z. Biegański z powszechnym żalem z tego zeszedł świata.

Odebrane w kartkach głosy wykazały iż Pan Cyprian Jarochowski 6. głosami Radzcą Jeneralnym Ziemstwa obranym został na sześć lat, 4 zaś głosy miał Pan Seweryn Skórzewski. Zastępcą rzeczzonego Radzcy Jeneralnego Ziemstwa obrano Pana Radzcę Edmunda Zóltowskiego 9 głosami jeden zaś głos dany był Panu Sewerynowi Skórzewskiemu. —

Daléj na zastępcę Radzcy Jeneralnego Ziemstwa Pana Marcellego Zóltowskiego otrzymał 8. głosów Pan Artaxerxes Rekowski a 2 głosy mieli Pan Guttry Alexander i Pan Skórzewski Seweryn — Ma bydz zatem wniosek do Król. Ministerium spraw wewnetrznych uczynionym o za-

sucht werden, den Herrn Cyprian v. Jarochoński als General-Landschafts-Rath u. den Herrn Edmund v. Zóltowski als seinen Stellvertreter auf 6 Jahre vom 18ten Juni d. J. ab, mit welchem Tage die Dienstzeit des Hrn. v. Skórzewski endet, so wie den Herrn Artaxerxes v. Rekowski als Stellvertreter des Herrn General-Landschafts-Raths Marcell v. Zóltowski welcher zu diesem Amte am 20ten März 1852 erwählt worden, für die Dauer dessen Funktion, — zu bestätigen. —

2., Wahl zweier permanenten Mitglieder des Provinzial-Landschafts Kollegii.

Die Provinzial-Landschafts-Direktion hat unterm 17ten Novbr. 1854 die Wahl zweier permanenten Mitglieder des Provinzial-Landschafts Kollegii beantragt, weil die Dienstzeit der Herrn v. Wesiński u. v. Moraczewski, als permanente Rätbe, mit dem 19ten April d. J. endet. Die gesammelten Stimmzettel ergaben 9 Stimmen für Herrn L. Rath Wesiński 6. — „ „ „ N. v. Pruski 5. — „ „ „ v. Moraczewski u. somit sind die Herrn Landschafts-Rätbe v. Wesiński u. von Pruski mit überwiegender Stimmen Mehrheit zu permanenten Mitgliedern des Provinzial-Landschafts Kollegii auf drei Jahre erwählt. —

Nach Beendigung der Wahlen wurden folgende Gegenstände verathen.

3., Gesuche der Landschafts-Beamten.

Die General-Landschafts-Direktion hat dem Ausschuss drei Bittschriften landschaftlicher Beamten um Unterstützung resp. Gehalts-Zulage mit dem Bemerkn überreicht, daß es mit Rücksicht auf die un-

twierdenie Pana Cypriana Jarochońskiego na Radcę Jeneralnego Ziemstwa, a Pana Edmunda Zóltowskiego na jego zastępcę na dalsze sześć lat od dnia 18go Czerwca r. b. jako czasu kończącego się urzędowania P. Skórzewskiego, niemniej P. Artaxerxes Rekowskiego na zastępcę Radczy Jeneralnego Ziemstwa Pana Marcellego Zóltowskiego na czas trwania terażniejszego urzędowania ostatniego, który dnia 20go Marca 1852. na Radcę Jeneralnego Ziemstwa obranym został. —

2., Obiór dwóch stałych Członków Prowincyalnego Kollegium Ziemstwa. —

Dyrekeya Prowincyalna Ziemstwa wniosła pod dniem 27go Listopada r. z. o obiór stałych Członków Kollegium Prowincyalnego Ziemstwa, gdy urzędowanie Panów Wesińskiego i Moraczewskiego jako stałych Radców kończy się z dniem 19go Kwietnia r. b.

Zebrane karteczki okazały iż

Pan Wesiński Radzca Ziemstwa uzyskał

9 głosów, Pan Pruski 6 głosów, i

Pan Moraczewski 5 głosów;

i przeto przeważną większością głosów obrani zostali stałemi Członkami Prowincyalnego Kollegium Ziemstwa na 3 lata:

Panowie Radczy Ziemstwa Wesiński i Pruski. Po ukończeniu wyborów naradzono się nad następniemi przedmiotami.

3., Prośby urzędników Ziemstwa.

Dyrekeya Jeneralna Ziemstwa podała Komitetowi wnioski trzech urzędników Ziemstwa o wsparcie resp. dodatki do pensyi z tém nadmienieniem, że nietylko do chód petentów, ale i wielu innych urzę-

gewöhnliche Theuerung u. lange Dienstjahre billig wäre, nicht nur das Einkommen der Bittsteller, sondern auch vieler anderen Landschafts Beamten zu erhöhen, sich jedoch dabei ihre Anträge bis zur Genehmigung der Einberufung der General-Versammlung vorbehalten, — ob wohl der im Stat. zu Unterstützungen u. Gratifikationen ausgesetzte Fonds nicht mal zu den ersteren ausreicht, — da dieselbe allein berechtigt ist, außerordentliche Gratifikationen u. Unterstützungen zu gewähren. —

Der engere Ausschuss hält sich, — gemäß des Gutachtens der Herren Referenten v. Chosłowski u. v. Guttry, — ebenfalls nicht für kompetent, die Gehälter der Landschafts Beamten zu erhöhen, beschließt jedoch in Erwägung, daß da den Landschafts-Direktionen, — wie dies der engere Ausschuss im Jahre 1852. schon anerkannt hat, — kein ausreichender Fonds zu Unterstützungen für ihre Beamten ausgesetzt ist, denselben aber wegen der in hiesiger Stadt herrschenden Theuerung umso mehr zu Hilfe gekommen werden muß, als solche den Königl. Beamten zu Theil geworden; ferner mit Rücksicht darauf, daß die Einberufung der General-Versammlung ungeachtet der Anträge der General-Direktion u. der engeren Ausschüsse stets abgelehnt wird, wodurch das Comité in die Nothwendigkeit versetzt ist, seine Befugnisse zu überschreiten,

daß für das laufende Jahr, außer den durch den Beschluß der General-Versammlung vom Jahre 1846. zu Unterstützungen u. Gratifikationen ausgesetzten Summen, noch 500

dników Ziemstwa słusznie ze względu na nadzwyczajną drożyznę, i lata ich służby należy zwiększyć, i że fundusz na wsparcie i gratyfikacje etatem wyznaczony, nawet na pierwsze nie wystarcza; jednakże wnioski w tym względzie zastrzega, aż do przyzwolenia na zwołanie Walnego Zebrania, gdy to jedynie dodatki do pensyi lub nadzwyczajne gratyfikacje i wsparcia mocne jest ustanowić. —

Komitet zgodnie ze zdaniem Panów Referentów Chosłowskiego i Guttrego, nie uważa się także być kompetentnym do powiększenia dochodu urzędników Ziemstwa, lecz zważając, że Dyrekcye Ziemstwa jak już Komitet w r. 1852. uznał, nie mają dostatecznego funduszu na wsparcia dla swoich urzędników wyznaczonego, tymże zaś z powodu drogości w mieście tutajszem panującej należy przyjsć w pomoc, ile że takową urzędnicy rządowi uzyskali, niemniej mając na uwadze, że zwołanie Walnego Zebrania pomimo wniosków Dyrekcyi Jeneralnej i Komitetów wciąż jest odmawianem i przez to Komitet znajduje się w konieczności przekroczenia swoich attribucyi.

postanowił:

że na rok bieżący mają być oprócz summ uchwałą Walnego Zebrania z roku 1846 na wsparcie i gratyfikacje wyznaczonych, jeszcze 500 talarów dla urzędników Dyrekcyi Je-

rtł. an die Beamten der General-Direktion, u. 700 rtł. an die Beamten der Provinzial Direktion zu dem Behuf aus dem Administrations-fonds gezahlt werde.

Hiebei empfahl der engere Ausschuss den Direktionen, die verdienstesten u. am meisten der Unterstützung bedürftigen Beamten zu berücksichtigen. —

4., Gratifikationen.

Die Provinzial-Landschafts-Direktion hat den Antrag gestellt dem Kassen Assistenten Karpinski u. dem Diätarius Dzio-robek, einem Jeden 25rtł. für die Vertretung des wegen Krankheit beurlaubten Rendanten u. resp. Kassen-Kontrolleurs zu bewilligen, u. der engere Ausschuss ermächtigt im Einverständniß mit den zu 3. genannten Herren Referenten, die Provinzial Direktion, jedem der erwähnten beiden Beamten 25rtł. Gratifikation aus dem diesfälligen von der General-Versammlung ausgesetzten Fonds auszu-zahlen.

5., Revision der Kassen

die zur Revision der General u. Provinzial-Landschafts Kasse ernannten Kommissionen, verlasen die Berichte über die Durchsicht der erwähnten Kassen u. deren Rechnungen für die Zeit vom 1ten Juli 1853. bis 1ten Juli 1854.

Die Kommissionen fanden sowohl die Kassen-Bestände, als auch die Rechnungen in der größten Ordnung, u. der engere Ausschuss erteilt sowohl der General als der Provinzial-Kasse über die Rechnungen aus der erwähnten Zeit, vollständige Decharge. Hiebei beantragte Herr

neralnėj, a 700talarów dla urzędników Dyrekcyi Prowincyalnej na tenże cel z funduszu administracyjnego wyznaczone.

Przytém polecił Komitet Dyrekcyom uwzględnienie urzędników najzasłuższych i najbardziej pomocy potrzebujących.

4., Gratifikacye.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa uczyniła wnioszek o udzielenie Assystentowi Kassy Karpinskiemu i Dyetaryuszowi Dzio-robek, każdemu po 25 tal. za zastępstwo urlopowanych z powodu choroby resp. Rendanty i kontrolera kassy, i Komitet zgodnie ze zdaniem Panów Referentów ad 3. wymienionych, upoważnia Dyrekcyą Prowincyalną do wypłacenia każdemu z rzeczonych dwóch urzędników po 25tal. gratyfikacyi z funduszu na ten cel przez Walne Zebranie wyznaczonego. —

5., Rewizya kass Ziemskich. —

Komissye do rewizyi kassy Jeneralnej i kassy Prowincyalnej Ziemstwa mianowane, odczytały sprawozdanie o zrewidowaniu pomienionych kass i jęj rachunków za czas od 1go Lipca 1853. do 1go Lipca 1854.

Zasoby i rachunki kass znalazły komissye w największym porządku i komitet udziela tak Jeneralnej jak Prowincyalnej kassie co do rachunku z rzeczzonego czasu zupełne zakwitowanie. — Przytém uczynił Pan Radzca Ziemstwa Unruh wnioszek aby od prywatnych osób listów zastaw-

Landschafts-Rath v. Unruh, von Privat Personen keine Pfandbriefe zur Affirmation bei der Landschaft, anzunehmen, die Versammlung berücksichtigte jedoch diesen Antrag nicht, u. zwar aus den dem Herrn v. Unruh schon vom engeren Ausschuss im Jahre 1854. bei dem Beschlusse ad III. mitgetheilten Gründen, hauptsächlich aber deshalb, weil nach §. 303. der Kredit-Ordnung jedem Inhaber von Pfandbriefen freisteht, solche bei der Direktion gegen Zahlung von Depositalkgebühren niederzulegen, und die landschaftlichen Behörden mithin die gesetzliche Verpflichtung haben dergl. Pfandbriefe aufzubewahren. —

6., Erneuerung des Antrages wegen Einberufung einer General-Versammlung. —

Bei den vorstehend ad 3. 4. u. 5. benannten Gegenständen schilderten die Herrn Referenten in ihren Berichten die Nothwendigkeit der Einberufung einer General-Versammlung. Dieser Ansicht stimmen einhellig sämtliche Mitglieder des engeren Ausschusses bei, u. indem sie die von der General-Direktion schon im vorigen Jahre vorgetragenen Gegenstände für wichtig u. dringend, ferner den im Berichte des General-Landschafts Syndicus in Betreff der Insertionskosten der verloosten Pfandbriefe, angeführten, einer schnellen Beschlussnahme der General-Versammlung bedürftig, erachten, um dem Institute gegen 1000rth. jährlich an Insertionskosten zu ersparen, — bitten sie den Herrn Minister des Innern:

die Einberufung einer General-Versammlung gestatten oder doch die

nach dem zachowania ziemskiego nie przyjmować, lecz Zgromadzenie takowy z przyczyn Panu Unruh już przez Komitet przesłoroczny przy uchwale ad III. wyjawionych, nie uwzględnić, a to głównie dla tego że wedle §. 303. Regulaminu Kredytowego wolno jest każdemu właścicielowi depozytować w Dyrekcji listy zastawne za opłatą należności depozytalnej i przeto władze Ziemstwa mają prawny obowiązek zachowywania tychże. —

6., Wznowienie wniosku o zwołanie Walnego Zebrania.

Przy przedmiotach powyżej od 3. 4. i 5. wyrażonych wystawili także Panowie Referenci w relacjach, konieczność zwołania Walnego Zebrania. To zdanie też jednomyślnie wszyscy Członkowie Komitetu podzielają i uznając przedmioty przez Dyrekcją Jeneralną już w roku zeszłym przedstawione za ważne i naglące niemniej przedmiot w sprawozdaniu Syndyka Jeneralnego co do kosztów insercyi wypowiedzianych listów zastawnych przytoczony spiesznie postanowienia Walnego Zebrania wymagający, aby Instytowi corocznie blisko 1000 tal. kosztów insercyi zmniejszyć — uprasza Pana Ministra spraw wewnętrznych:

aby zechciał zezwolić na zwołanie Walnego Zebrania a przynajmniej ra-

Frage über die Nothwendigkeit deren Zusammenberufung, zur Entscheidung des gesammten Königl. Stats-Ministerii stellen zu wollen.

7., Antrag des Landschafts-Raths v. Laszczynski in Betreff der Tax-Kosten von Kruchowo.

Der Kaufmann Joseph Russak hat sich bei dem Königl. Landschafts-Kommissarius Herrn Ober-Präsidenten der hiesigen Provinz darüber beschwert, daß die Provinzial Landschafts-Direktion eine unverhältnißmäßig hohe Summe an Kosten in der Subhastations-Tax. — Sache von Kruchowo von ihm gefordert, u. daß er von der General Landschafts-Direktion mit seiner dagegen angebrachten Vorstellung zurückgewiesen worden sei.

In Folge dieser Beschwerde hat der Herr Ober-Präsident in der Entscheidung vom 5ten Juni 1851. unter andern bestimmt, daß von den Kosten des am 9ten September 1847. angestandenen Termins 75rth. 2s. dem Landschafts-Rath v. Laszczynski zur Last fallen u. vom Russak nicht eingezogen werden sollen. Hingegen hat die General Landschafts-Direktion in dem Schreiben vom 3ten Juli 1851 remonstrirt, die von ihr zur Entschuldigung des, v. Laszczynski angeführten Gründe sind indeß von dem Herrn Ober-Präsidenten in dem Erlasse vom 22ten August 1851. für unzureichend erachtet worden.

Desgleichen hat der Herr Minister des Innern das von dem Landschafts-Rath v. Laszczynski selbst, angebrachte Rekurs-Gesuch mittelst Bescheides vom 30ten May 1853. zurückgewiesen. Hier-

czył rozpoznanie konieczności zwołania tegoż oddać pod decyzją całego Królewskiego Ministerstwa stanu.

7., Wniosek Radzcy Ziemstwa Łaszczyńskiego w interesie kosztów taxy Kruchowa. —

Kupiec Józef Russak żalił się do Królewskiego Komisarza Ziemstwa Pana Naczelnego Prezesa tutajszej Prowincyi, że Dyrekcyja Prowincyalna Ziemstwa w interesie takxy subhastacyjnej dóbr Kruchowa zbyt wiele kosztów od niego zażądała, niemniej że Dyrekcyja Jeneralna Ziemstwa oddaliła go z uczynionem o to do niej przedstawieniem. Wskutek zażalenia tego zadecydował Pan Naczelnny Prezes rezolucyą z dnia 5go Czerwca 1851. że Radzca Łaszczyński z kosztów wynikłych za termin dnia 9go Września 1847 winien ponieść 75 tal. 2 śrg. które od kupca Russaka nie mają byćdź ściągnięne. Przeciw temu remonstrowała Dyrekcyja Jeneralna Ziemstwa pod dniem 3go Lipca 1851. Pan Naczelnny Prezes jednak wreskrypcie z dnia 22go Sierpnia 1851. uważał powody na usprawiedliwienie Radzcy Łaszczyńskiego przytoczone za niedostateczne. Tak samo Pan Minister spraw wewnętrznych odrzucił rezolucyą z d. 30 Maja 1853. rekurs Radzcy Łaszczyńskiego w tym względzie założony. Wnastępstwie tego kosztu powyższe ściągnięne od Radzcy Łaszczyńskiego, który w dniu 25. Marca r. z. przesłał przedstawienie do Komitetu Ziemstwa, a ponieważ przeszłoroczny Komitet już trzema dniami wprzód był rozwiązany, przeto Dyrekcyja Jeneralna takowe tegorocznemu Zgromadzeniu przed-

nächst wurde der obige Betrag der Kosten vom Herrn Landschafts-Rath v. Laszczynski eingezogen, er hat sich indeß am 25t. März 1854 dieserhalb an den vorjährigen landchaftlichen engeren Ausschuß gewendet, der jedoch schon drei Tage zuvor entlassen war, u. die G. Dir. hat daher der diesjährigen Versammlung desselben anheimgestellt über den darin gestellten Antrag des v. Laszczynski ihm den erwähnten Betrag aus den landchaftlichen Fonds zu erstatten, entscheiden zu wollen. —

Nach Anhörung des Berichts der Herren Referenten v. Chosłowski u. v. Guttry, Inhalts dessen sowohl die Provinzial- als auch die General-Landschafts-Direktion anerkannt haben, daß die Kosten des Termins vom 9ten September 1847 den Landschafts-Rath v. Laszczynski aus den im Bericht der Provinzial-Direktion vom 20ten November 1845 u. in dem Gutachten der Referenten angeführten Gründen, nicht treffen können, indem die Schuld der Frustrirung des erwähnten Termins weder dem gedachten Rath noch der Provinzial-Direktion beizumessen, ferner in Erwägung, daß die von dem Landschafts-Rath v. Laszczynski im Betrage von 75 Rth. 2s. bezahlten Kosten von dem Extrahenten der Taxe Russak nicht gefordert werden dürfen, weil er von deren Zahlung im Ober-Aufsichtswege befreit worden, es aber unbillig wäre, daß dadurch der Landschafts-Rath v. Laszczynski, — welcher für die Reise aus einem fremden Bezirk nach Kruchowo nichts liquidirt hat, — Schaden leide, beschließt der engere Ausschuß:

ließ, pozostawiając Mu decyzją nad wnioskiem Radzcy Łaszczyńskiego wtemże przedstawieniu o zwrot zapłaconych kosztów z funduszów Ziemstwa uczynionym. Po wysłuchaniu relacji Panów Referentów Chosłowskiego i Guttrego, Komitet zważywszy, że tak Prowincyalna jak Jeneralna Dyrekcya Ziemstwa uznały, iż kosztu terminu dnia 9go Września 1847. Radzcy Ziemstwa Łaszczyńskiego nie powinny ciążać, z przyczyn też przez Dyrekcją Prowincyalną Ziemstwa w raporcie z dnia 20. Listopada r. z. i w relacji Panów Referentów przytoczonych, winę spełnionego terminu, ani rzeczonemu Radzcy, ani też Dyrekcji Prowincyalnej nie można przypisać, tudzież mając na uwadze, iż kosztu przez Radzcę Ziemstwa Łaszczyńskiego w ilości 75 tal. 2. sgr. zapłacone od Extrahenta taxy, Russaka nie mogą być żądane, gdy od ich zapłaty w drodze naddozorczej uwolnionym został, niesłuszną by zaś było rzeczą, aby na tém Radzca Ziemstwa Łaszczyński miał cierpieć, ile że sam za podróż z obcego Powiatu do Kruchowa odbył, nie nie likwidował, stanowi:

daß die in der Tax-Sache von Kruchowo von dem Landschafts-Rath v. Laszczynski mit 75rth. 2s. bezahlten Kosten, demselben aus dem Landschaftlichen Administrationsfonds erstattet werden sollen.

Hiermit wurden die heutigen Verhandlungen beendet, u. die Sitzung auf den 22ten d. Mts. Vor-Mittags 10 Uhr verlegt. Vorgelesen, genehmigt u. unterschrieben.

Fortgesetzt am 22ten März 1855.

In der heutigen Sitzung, welcher sämmtliche Mitglieder des engeren Ausschusses bewohnten, trug Geh. Rath Syndikus Ryll:

8., Das Gesuch des Julius Vetter. vor. Die Ehefrau des kassierten Rentanten Vetter hat sich in der Urkunde vom 31ten Mai 1847. verpflichtet, so lange derselbe lebt, auf Abschlag der von ihm in der Provinzial-Kasse gemachten, von ihm noch nicht gedeckten Defecte vom 2t. Januar 1848. ab jährlich 50rth. zu zahlen. Bis incl. 1853. hat sie auch im Ganzen 300rth. abbezahlt, die pro 1854. schuldige Rate, mußte dagegen eingeklagt werden. Ihr Ehemann schildert nun in dem an den engern Ausschuss unterm 18t. d. Mts. gerichteten Gesuche seine traurigen Verhältnisse und bittet um Niederschlagung der von ihm noch schuldigen Defecte. —

Der engere Ausschuss, hält sich jedoch, — übereinstimmend mit dem Referenten, nicht für ermächtigt, auf das Gesuch einzugehen, weil dessen Verlässlich-

ke Koszta przez Radcę Ziemstwa Łaszczyńskiego w interesie taxy Kruchowa w ilości 75 tal. 2sgr. zapłacone, mają mu być z funduszu administracyjnego Ziemstwa zwrócone. —

Na tém zakończyła się dzisiejsza czynność, a posiedzenie odroczone zostało na dzień 22. b. m. o godzinie 10tej zrana.

Przeczytano, przyjęto i podpisano.

Continuatum dnia 22go. Marca 1855.

Na dzisiejszej sessyi, na której wszyscy Członkowie Komitetu, byli obecni, przedstawił Pan Tajny Radca Syndyk Ryll:

8., Prośbę Juliusza Vetera.

Zona skassowanego Kassjera Vetter zobowiązała się aktem urzędowym z dnia 31. Maja 1847. do płacenia rocznie 50 tal. od 2go Stycznia 1848 r. na czas życia męża swojego, na poczet defektów w Kassie Prowincyalnej zrządzonych i przez niego jeszcze nie zakrytych. Do incl. roku 1853. zapłaciła też 300 tal. a o ratę z roku 1854. została zaskarżoną. Mąż jej w podaniu do Komitetu pod dniem 18go m. b. uczynionem przedstawia smutne swoje położenie i wnosi o umorzenie defektów.

Komitet zgodnie ze zdaniem Pana Referenta nie uważa się bydz mocnym do rozpoznania wniosku, gdy uwzględnienie tegoż tylko drogą łaski iu Walnego Ze-

tigung lediglich im Wege der Gnade bei der General-Versammlung, nachgesucht werden kann.

Hier nächst verlas der Herr Deputirte v. Chosłowski

9. den beiliegenden Vortrag betreffend den Prozeß wider den Herrn v. Rosenstiel und Violet,

und der engere Ausschuß beschloß dem Antrage gemäß:

Der General-Direktion zu empfehlen, nach Eingang des Bescheides des Herrn Justiz-Ministers, die Sachlage dem Herrn Minister des Innern vorzutragen, damit derselbe sich überzeuge, daß der den Landschaftsbehörden öffentlich gemachte Vorwurf völlig ungegründet sei, und daß beide Landschafts-Direktionen alle Mittel angewendet haben, denselben von sich zu weisen; ferner wolle die General-Direktion die Mitglieder des Kredit-Vereins unter Darlegung des Sachverhältnisses von den Entscheidungen der Herrn Minister in Kenntniß setzen.

Mehr Gegenstände lagen zur Berathung nicht vor, der Königl. Landschafts-Kommissarius Herr Ober-Präsident von Puttkammer entließ daher den engern Ausschuß.

Vorgelesen, genehmigt u. unterschrieben

(gez) v. Puttkammer. v. Chelmiecki N. v. Pruski. M. Graf Bninski. St. v. Błociszewski. J. v. Gąsiorowski. A. v. Zychliński. A. v. Guttry. v. Unruh.

Dr. v. Chosłowski. Ryll.

brania Ziemstwa może być poszukiwaniem.

Następnie odczytał Pan Deputowany Chosłowski

9. przedstawienie załączone, dotyczące się sprawy przeciw PP. Rosenstiel i Violet,

i zgodnie z jego wnioskiem uchwalił Komitet:

polecić Dyrekcyi Jeneralnej, aby po odebraniu odpowiedzi od Pana Ministra Sprawiedliwości, stan sprawy rzeczonej Panu Ministrowi Spraw wewnętrznych przedstawiła, by tenże się przekonał, że publicznie władzom Ziemstwa Kredytowego uczyniony zarzut całkiem jest nieuzasadniony, i że obiedwie Dyrekcyje wszelkich dotożyły starań, aby zarzut ten odeprzeć, niemniej zechce Dyrekcyja Jeneralna odpowiedź obydwóch Panów Ministrów przy wystawieniu stanu sprawy podać do wiadomości Członkom Towarzystwa.

Więcej przedmiotów nie było do narady i Królewski Komisarz Ziemstwa Pan Naczelnny Prezes Puttkammer, Komitet rozwiązał. —

Przeczytano, przyjęto i podpisano.

(podp.) Puttkammer. Chelmiecki. N. Pruski, M. Bniński, St. Błociszewski. J. Gąsiorowski, A. Zychliński, A. Guttry. Unruh. Chosłowski, Ryll.

Antrag des Abgeordneten Dr. Chosłowski.

Als Mitglied des in diesem Jahre versammelten Landschafts-Comités von meinen Kommitenten dazu ausdrücklich beauftragt, erfülle ich eine für mich äußerst unangenehme Pflicht, eine Angelegenheit in Anregung und zum Gegenstande der diesjährigen Berathungen zu bringen, die das ganze landschaftliche Institut im Allgemeinen und speziell die in demselben thätigen Organe auf das Unangenehmste berührt hat. Es betrifft diesen bekannten in der Posener deutschen Zeitung am 27ten April 1853. eingerückten Artikel, durch den der ganzen Gesellschaft eine offenbare Ungerechtigkeit geschehen, und zwar um so mehr, als derselben durch die nachgesuchte Rechtshülfe keine Genugthung geworden, auch der erste Antrag um Gewährung des Beistandes unbeantwortet geblieben.

Die Akten in Sachen von Rosenstiel und Violet sind mir in der ersten Sitzung des gegenwärtigen Comités behufs Prüfung des Verfahrens beider Direktionen zugestellt worden, und aus denselben hatte ich Gelegenheit Nachstehendes zu ersehen:

Die hiesige Königl. Staats-Anwaltschaft hat in Folge der gemeinschaftlichen Requisition der General und Provinzial Landschafts-Direktion auf Bestrafung des Buchdruckerei-Besizers, v. Rosenstiel und des Redakteurs Violet, wegen des in der Posener deutschen Zeitung vom 27ten April 1853. Nr. 96. eingerückten Artikels bei dem hiesigen Köni-

Wniosek Deputowanego Chosłowskiego.

Jako członek zgromadzonego w tym roku Komitetu Ziemstwa Kredytowego od wyborców moich wyraźnie do tego upoważniony, mam sobie lubo za nieprzyjemny obowiązek w obec wysokiego zgromadzenia poruszyć sprawę i podać ją pod narady szanownego Komitetu, która w ogólności całe Ziemstwo Kredytowe, a w szczególności urzędników jego i przełożone Władze w najdokuczliwszy sposób dotknęła. Mniemam tutaj znany ogólnie, a umieszczony w niemieckiej Gazecie Poznańskiej pod dniem 27go Kwietnia 1853. artykuł, przez który całemu Towarzystwu najoczywistszą wyrządzono krzywdę, a to tem bardziej, że poszukiwana przez Władze Ziemstwa Kredytowego sprawiedliwość u Sądów tutajszych nie została wymierzona, a pierwszy wniosek o udzielenie pomocy nie uznano nawet za godny odpowiedzi.

Akta w sprawie przeciwko P. Rosenstiel i Violet na pierwszym posiedzeniu teraźniejszego Komitetu zostały wręczone niżej podpisanemu celem rozpoznania postępowania obydwóch Dyrekcyi, a z takowych powziąć mógłem, co następuje.

Tutajsza Królewska Prokuratorya na wniosek wspólny Dyrekcyi Jeneralnej i Powinicyalnej Ziemstwa Kredytowego wniosła do tutajszego Sądu Powiatowego o ukaranie właściciela drukarni P. Rosenstiel i Redaktora P. Violeta za zamieszczony w niemieckiej Poznańskiej Gazecie artykuł z dnia 27go Kwietnia 1853. Nr. 96. ponieważ takowy zawiera obelgi i obra-

glichen Kreis Gerichte angetragen, da darin Verläumdung und Beleidigung der Landschaftsräthe resp. der Landschaftsbehörden enthalten sind. Das erwähnte Gericht hat indeß mittelst Urteils vom 8ten März v. J. die Angeklagten eines Prozeßvergnis für nicht schuldig erachtet, und auf die Appellation der Königlichen Staats-Anwaltschaft hat der Kriminal Senat des hiesigen Königlichen Appellations Gerichts am 25ten Januar d. J. das erste Erkenntniß bestätigt. Die Unhaltbarkeit der für diese Entscheidung angeführten Gründe und insbesondere die Unrichtigkeit der Annahme des Appellations Richters, daß der Beweis der in dem gedachten Artikel vorkommenden That sachen genügend geführt sei, hat die Provinzial Landschafts Direktion, in den Berichten vom 19ten und 26ten Februar er. hinreichend dargethan, und die General-Landschafts Direktion fand es für angemessen, die gedachten Berichte nebst dem erwähnten Artikel und den beiden Urteilen in Abschrift dem Herrn Justiz Minister mit der Bitte zu überreichen: das gerichtliche Verfahren in der Untersuchung-Sache wider den v. Rosenstiel und Violet einer Prüfung unterwerfen zu wollen.

Diesen Antrag der General-Landschafts-Direktion finde ich ganz angemessen, stelle aber Einer geehrten Versammlung anheim, beschließen zu wollen:

Der General-Landschafts-Direktion wird anempfohlen, nach Eingang des Bescheides des Herrn Justiz Ministers die Sachlage dem Herrn Minister des Innern vorzutragen, da-

zy tak Radców jako i Władz Ziemstwa Kredytowego. Wspomniony Sąd jednakoż wyrokiem z dnia 8go Marca r. z. uznał oskarżonych za niewinnych, a na zanieśioną przez Królewską Prokuratorę Appellacyą Senat Kryminalny tutajszego Sądu Appellacyjnego; wyrok pierwszej Instancyi pod dniem 25. Stycznia r. b. potwierdził. Już Dyrekcya Prowincyalna w sprawozdaniach swych z dnia 19. i 26. Lutego r. b. wykazała najdowodniej bezzasadność przyjętych w wyroku powodów; a mianowicie niestusznie przez Sąd Appellacyjny przyjętą podstawę, że przytoczone w rzeczonym artykule fakta dostatecznie są dowiedzione. Dyrekcya Jeneralna uważała dla tego za stosowne rzeczzone sprawozdania wraz z wspomnionym artykułem i obydwoma wyrokami podać do Ministra Sprawiedliwości.

z prośbą, aby tenże postępowanie Sądowe w sprawie przeciwko P. Rosenstiel i Violet raczył wziąć pod bliższy rozbiór.

Wniosek ten Dyrekcji Jeneralnej znajduje zupełnie stosownym, poddaje jednak pod rozwagę Szanownego Zgromadzenia, aby takowe zechciało uchwalić.

Dyrekcji Jeneralnej poleca się po odebraniu odpowiedzi od Pana Ministra Sprawiedliwości, całą tę sprawę Panu Ministrowi Spraw wewnętrznych przedstawić, aby tenże przekonał się, że

mit derselbe sich überzeuge, daß der den Landschafts-Behörden öffentlich gemachte Vorwurf völlig ungegründet sei, und daß die Landschafts-Direktionen alle Mittel angewendet haben denselben von sich zu weisen.

Schließlich schlage ich vor, die General-Landschafts-Direktion zu beauftragen, daß die Mitglieder des Kredit-Vereins unter Darlegung des Sachverhältnisses von den Entscheidungen der Herrn Minister in Kenntniß gesetzt werden.

Posen den 22ten März 1855.

(gezt.) **Dr. Chosłowski,**

publicznie Władzom Ziemstwa Kredytowego uczyniony zarzut, całkiem jest nieuzasadniony i że obiedwie Dyrekcyje wszelkich dołożyły starań, aby zarzut ten od siebie odeprzeć.

W końcu mam sobie za obowiązek i ten jeszcze uczynić wniosek, aby Dyrekcyja Jeneralna była upoważniona odpowiedzi obydwóch Panów Ministrów wraz z sprawozdaniami zakomunikować członkom Ziemstwa Kredytowego.

Poznań dnia 22. Marca 1855.

(podpisano) **Dr. Chosłowski.**

aby zarzut ten od siebie odeprzeć.
 torczy wszelkich dołożyć starań
 jest nieuzasadniony i że obłądnie by-
 dyłowego niechcący zarzut, cożtem
 publicanie Władzom Ziemstwu Kie-

om Niemcewicz. Ruchliwego.
z sprawozdaniem zakomunikować
powiad otychów Panów Ministrów
tekcy. Jenerał był upoważniony
i ten jenerał uczynił wniosek, aby
W kości mam sobie za obowiązek

1868-1869. 22. 1868-1869.

Dr. Chastain (continued)

1. Die erste Art der Vertheilung ist diejenige, welche
 nach der Größe der Leistungen erfolgt. Sie ist die
 einfachste und am häufigsten vorkommende. Sie
 ist aber auch die ungünstigste für die Arbeiter,
 weil sie nur die unmittelbare Frucht ihrer
 Arbeit vergütet, ohne Rücksicht auf die Kosten
 der Produktion zu nehmen.

1896-1897

(Page 1) Mr. Chestnut

Wskutek uchwały tegorocznego Komitetu ma być sprawa Ziemstwa naprzeciw właścicielowi drukarni Rosenstiel i redaktorowi Violet, Członkom Towarzystwa do wiadomości podaną. Tym końcem komunikujemy Im nasze przedstawienie do JWgo. Ministra Sprawiedliwości pod dniem 17go. Marca r. b. wystósowane, oraz odpowiedź na takowe z dnia 30go. t. m. niemniej raporta Dyrekcyi Prowincyalnej z dnia 19go i 26go Lutego r. b. z nadmienieniem, że stan sprawy z tych pism się wykazujący dzisiaj także JWmu Ministrowi Spraw Wewnętrznych przedłożonym został, aby tenże się przekonał, że uczyniony w gazecie niemieckiej tutajszej z dnia 27go. Kwietnia 1853, władzom resp. Radzcom Ziemstwa zarzut, całkiem jest nieuzasadniony.

Poznań dnia 18go Kwietnia 1855.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.

Tłumaczenie

Tutajsza Królewska Prokuratorya wniosła na naszą i Dyrekcyi Prowincyalnej Ziemstwa wspólną rekwizycyą do tutajszego Sądu Powiatowego o ukaranie właściciela drukarni Rosenstiel i Redaktora Violeta za artykuł umieszczony w Poznańskiej Gazecie Niemieckiej z dnia 27go Kwietnia 1853 Nr. 96. gdyż takowy obejmuje potwarz i obrazę Radzców Ziemstwa respective Władz Ziemstwa. Rzeczony Sąd uznał przecież wyrokiem swoim z dnia 8go Marca r. z. oskarżonych jako niewinnych przestępstwa prassy, a na appellacyą Królewskiej Prokuratoryi, Senat Kryminalny tutajszego Sądu Appellacyjnego zatwierdził w dniu 25go Stycznia r. b. wyrok pierwszy. Dyrekcyja Prowincyalna w swych raportach z dnia 19go i 26go Lutego b. r. dostatecznie wykazała błahość przytoczonych powodów na uzasadnienie wyroku, mianowicie dowiodła, że Sędzia appellacyjny mylnie przyjął, jakoby fakta w wspomnionym artykule podawane, dostatecznie były dowodami poparte. Składając tu rzeczony raporta wraz z wspomnionym artykułem i obydwa wyroki w odpisie upraszamy JWgo Ministra.

o rewizyą postępowania Sądu w sprawie śledczej przeciw Rosenstielowi i Violetowi; dalej o wydanie rozrządzenia do tutajszych Sądów, aby przynajmniej na przyszłość spotwarzanie Władz Ziemstwa i Radzców jego nie uchodziły bezkarnie. Obrażeni, w uczuciu swój prawości nie byliby weale uważali na te obelgi, gdy jednak podejrzywanie ich postępowania, mogłoby wyrządzić szko-

• dliwy wpływ na dotąd niezachwiane zaufanie do Instytutu, który mimo największych klęsk i w najkrytyczniejszych czasach swój kredyt umiał utrzymać, osądziliśmy przeto w interesie całego Związku Kredytowego za obowiązek zaniesie powyższą prośbę do JWgo Pana i spodziewamy się po Jego sprawiedliwości, że raczysz tutajszemu Ziemstwu dać opiekę przeciw złośliwym zamiarom osłabienia jego Kredytu.

Poznań dnia 17go Marca 1855.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.

Do

Jaśnie Wielmożnego Ministra sprawiedliwości
Pana Simona

w

Nr. 102¹/₈ Berlinie

Tłumaczenie

Na prośbę z dnia 17go z m. zaniesioną w sprawie indagacyjnej naprzeciw właścicielowi drukarni Rosenstielowi i redaktorowi Violet odpowiadam Dyrekcji Jeneralnej Ziemstwa, że Sądy przy sądzeniu spraw do ich Kompetencyi należących, zupełnie są samodzielne i dla tego nie można dawać im przepisów, jak mają uzasadniać swe wyroki na przyszłość w podobnych przypadkach. Dla tego też nie mogę mieć powodu, do poddania prawomocnego wyroku Sądu Appellacyjnego w sprawie śledczej przeciw Rosenstielowi i Violetowi zapadłego, pod rozbiór krytyczny i do przepisania Sądowi innego na przyszłość postępowania przy ocenieniu rezultatów dowodowych.

Annexa prośby się zwracają

Berlin dnia 30 Marca 1855.

Minister Sprawiedliwości

(podp.) Simons

Do

Dyrekcji Jeneralnej
Ziemstwa

w

Nr. IV. 2593

Poznaniu

Dyrekcji Jeneralnej Ziemstwa mamy zaszczyt złożyć w załączonym odpisie wyrok tutajszego Sądu Appellacyjnego z dnia 25go Stycznia r. b. w sprawie indagacyjnej naprzeciw Rosenstielowi i Violetowi zapadły. Wyrokiem tym, został wyrok pierwszy uwalniający oskarżonych od oskarżenia o spotwarzenie Władz Ziemstwa i ich członków zatwierdzonym. Rostrzygnięcie to nie opiera się na aktach takcyjnych i sekwestracyjnych rozmaitych dóbr Sądowi w skutek zażądania zakomunikowanych, ale raczej na poświadczeniu Pana Prezesa Naczelnego, które to poświadczenie uznanem zostało za dostateczny dowód na wykazanie w ogólności prawdy utrzymywanych przez oskarżonych w obwinionym artykule Gazety Poznańskiej czynów, mianowicie, że niejednostojność taks ziemskich Zieleńca jest rzeczywistą, że przy uskutecznieniu taks leśnych dóbr Wronek, Krucza, Kruchowa, Skoków, Gulczewa i Gulczewka znaczne zaszczyły przewłoki, które były powodem do licznych zażaleń, że summa likwidowanych przy taksie Krucza kosztów musiała być bliżej sprawdzoną, nakoniec że wydzierzawione dobra w drodze sekwestracji wygnaćcom Polskim: Pionowskiemu, Łupaczyńskiemu i Bernaczykowi i że przeciw temu Naczelne Prezydum musiało wydać zakaz stanowczy.

Poświadczenie powyższych faktów Ziemstwu do deklaracji przedłożonem nie zostało, jak to niewątpliwie powinno było nastąpić, gdyż wtedy inny pewnie byłby wypadł rezultat.

Albowiem, gdy wyrazu „niejednostojność“ inaczej rozumieć nie można, jak tak, że taksy tych samych dóbr, ale w różnych czasach uskutecznione, rozmaicie zostały ustanawiane, toć przecież każdy znawca nieuprzedzony przyzna, że taka różnica w wypadkach jest nieuchronną, przyczyna ich leży bowiem w różności zdan i widzenia rzeczy zatrudnionych przy tem znawców, jak się to nawet codziennie w Sądach wydarza, i jak tego uczy doświadczenie Ziemstwa, którego processa zwykle w pierwszej Instancji na przegraną, a dopiero w wyższych Instancjach, bez przytoczenia nowych faktów lub dowodów, na korzyść Ziemstwa rostrzygane bywają. Z tego przecież nie można robić zarzutu ani Sądom ani Ziemstwu.

Ze zaszczyły zwłoki przy taksach leśnych rzeczonych dóbr, nie zaprzeczamy. Ale zwłoki wywołane były nie przez Ziemstwo, ale przez techników leśnych. Na takich bywają powoływani Nadleśni Krolewscy, którzy się takich obowiązków, — ponieważ im dochodów nie mało przysparzają — chętnie podejmują. Ale gdy ci, pominiawszy, że taksy obszernych lasów już w ogóle wiele czasu potrzebują i często są rozwlekłe, uskuteczniają takowe prace tylko w czasie wolnym od innych urzędowych zatrudnień, przeto też zwłoki są nieuchronne. Jak wiadomo Nadleśni Krolewscy nie podlegają kontroli Ziemstwa, w przypadkach przeto zwłoki, jeśli napomnienia nie

nie skutkują, nie pozostaje nic więcej, jak żalić się do Królewskiej Rejencyi lub do Naczelnego Prezydium, aby dopiąć załatwienia taks leśnych.

Ze likwidacye przy taksach bliżej sprawdzane bywają, rozumie się przecież samo przez się, również jak i to, że interessentowi pozostawiona droga zażalenia, jeśli nie zaprzestaje na pierwszym ustanowieniu; ale o to nie można robić zarzutu Ziemstwu. Takie postępowanie zupełnie jest w porządku i zachowuje się u wszystkich Władz Królewskich i komunalnych.

Przy Kruczu z resztą, tylko o samą likwidacyi miernika Biedermana może być mowa, która sama jedna była roztrząsana i na wniosek Ziemstwa wedle regulaminu mierniczego przez właściwe Władze sprawdzoną i znacznie zmodyfikowaną.

Co się w końcu tyczy wydzierzawienia dóbr Wychodzców Polskim, to Piotrowskiego zastano już przy zaprowadzeniu sekwestracji w dobra Redgoszcz z lat 30 (a sekwestracja rzeczona na rekwizycją Sądu jeszcze dotąd trwa na rzecz massy depozytalnej Derpowskich) dozorcą lasów, później dostawił świadectwo Urzędu Radzcy Ziemskiego w Wągrowcu, jako przybrał nazwisko Piolunowski, w świadectwie tem wszakże wzmianki nie było o tem, żeby Piolunowski był wygnańcem Polskim. Przed kilku laty zadzierzawił folwark do tych dóbr należący w publicznej licytacji na lat 3 a dopiero w ciągu téj dzierzawy odebrało Ziemstwo od Naczelnego Prezesa zarządzenie do odebrania Piolunowskiemu dzierzawy, gdyż ten jako wychodzca Polski z kraju wywołanym będzie. Zanim wszakże odebranie dzierzawy uskutecznionem być mogło, zamierzone wydalenie z kraju odwołano, a Piolunowski spokojnie wysiedział swoją dzierzwę i nie dawno umarł w dobrach Redgoskich. Całe to położenie rzeczy wykazuje się z akt przedłożonych. Kiedy więc Policja przez lat przeszło dwadzieścia nie troszczyła się o wygnańca polskiego Piotrowskiego czyli Piolunowskiego, toć pewnie Ziemstwu nie można z tego robić zarzutu, że jego, który był znany jako spokojny i nieskażony człowiek, dopuściło do publicznej licytacji i że go przyjęło jako dzierzwę, tem bardziej, że do urzędnika czynność odbywającego, należy przekonać się, czy licytant ma kwalifikacyą dzierzwcy i przypuścić każdego, przeciw któremu obecni interessenci ważnych nie robią excepcji, ale nie do niego należy, mieszać się do stosunków policyjnych.

I dla tego też wniosliśmy o udzielenie nam wykazu Wychodzców polskich, Władzom Policyjnym znanych, w celu uniknienia ich przypuszczenia do licytacji dzierzaw Ziemstwa często się wydarzających. Co jednak dotychczas pozostało bez skutku.

Łupaczyński i Bernaczyk nigdy dzierzwcami Ziemstwa nie byli. W dobra Doruchów i Chocicze przed laty kilku zaprowadzono sekwestracją, o zaległe prowizye Ziemskie. W takim przypadku Komissarz Sekwestracyjny wedle §. 256. Regulaminu Kredytowego z dnia 15go. Grudnia r 1821 ma obowiązek ustanowić obserwatorem nad zajętemi przedmiotami gospodarstwa, miejscowego urzędnika gospo-

darczego, jeśli przeciw jego osobie i zdolności nie ma nic do nadmienienia. Dziedzic Doruchowa Psarski przedstawił na obserwatora Łupaczyńskiego, a w Chociczy przedstawiono Bernaczyka. Z czynności dotyczących się ich ustanowienia obserwatorami odbytych z przybraniem Deputowanego Sądowego, nie wykazuje się, i pomyśleć nawet nie można było, żeby byli Wychodzcami polskimi, o czym się zapewne i Władza policyjna później dopiero dowiedziała, gdyż ich nam dopiero długo po ustaniu już krótko trwałej obserwacji, jako wydalonych oznaczono.

Poświadczenie więc, na którym się wyrok opiera, nie zgadza się z aktami Ziemstwa, i takowe jak już nadmieniliśmy, przez Sędziego wyrokującego nie były przejrane.

Jak gorliwie zaś oskarżeni usiłovali sponieważyć czynności Władz Ziemskich, z tego się wyraźnie okazuje, że Violet powołał się jeszcze na świadectwo urzędowe Tajnego Radcy Rejencyjnego Noah w Berlinie, który się także oświadczył gotowym do złożenia takowego, ale wtedy tylko, gdy uzyska na to pozwolenie Szefa swojego Ministra spraw wewnętrznych, którego Minister wszakże odmówił, a to, jak przypuścić można z tego powodu, że Noah świadectwa, przeciwnego wyrzeczonemu kilkakrotnie — w czasie gdy był Komissarzem Ministeryalnym przy Ziemstwie — przekonaniu swojemu o porządnie prowadzonym toku interesów, zławać nie chciał i nie mógł, korzystne zaś świadectwo nie posłużyłoby zamiarom oskarżonych.

Pozostawić musimy gruntownemu rozważeniu Dyrekcyi Jeneralnej Ziemstwa, czy uzna za stosowne, przedstawienie tego położenia rzeczy Władzom wyższym, aby cień rzucony na Władze Ziemstwa przez obelgi w pismach publicznych, usunąć i postępowanie nasze, jako przez rzeczony wyrok nie narażone, w lepszym wystawić świetle, a może i uzyskać odpowiednie uznanie prawdy.

Poznań dnia 19go Lutego 1855.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa

Do

Dyrekcji Jeneralnej
Ziemstwa

w

Nr. 366 A. Miejsu

Tłumaczenie

W sprawie śledczej naprzeciw Rosenstielowi i Violetowi ograniczyliśmy się w raporcie naszym z dnia 19go b. m. na wykazaniu, że się poświadczenie, na którym się opiera wyrok appellacyjny z dnia 25go Stycznia r. b. nie zgadza z naszymi aktami i stósowne poczyniliśmy wnioski. Obecnie pozwalamy sobie zająć się obszerniejszym rozbiorem wspomnianego wyroku. Na zatwierdzenie pierwszego wyroku przytoczono: „że gdy prawdziwość utrzymywanych — (w obwinionym artykule gawziarskim) — faktów dostatecznie udowodniono, przeto nie zachodzi tu ani spotwarzenie, ani również obraza Radców Ziemstwa, respective Władz Ziemstwa, gdyż ani z formy tego artykułu, (§. 158 prawa karnego) miał bowiem widocznie na celu usprawiedliwienie środka Rządowego, a ponieważ przedmiot ten przeszedł już był przez rozprawy Izb, mógł się przeto stać być i przedmiotem publicznego rozbioru, ani z innych okoliczności nie okazuje się zamiar obrażenia, przeto §. 154 prawa karnego zastosowanym być musi:“

Przytoczony §. 158 stanowi zaś:

Udowodnienie prawdy utrzymywanych lub w obieg puszczonych faktów nie wyłącza exystencji obrazy, jeżeli się bądź to z formy twierdzenia lub rozgłoszania, bądź z innych okoliczności wykrywa zamiar oskarżenia, a §. 154.

Zdania przyganiające o produkeyach naukowych, sztuk, lub procederowych, niemniej, wyrażenia użyte przy wywodach lub obronie praw, również przedstawienia i napomnienia, przez przełożonych dane podwładnym, doniesienia służbowe lub zdania urzędników i podobne przypadki, wtedy tylko są kary godne, kiedy się z formy wyrażenia albo z okoliczności w jakich były zrobione wykazuje zamiar obrażenia.

Ktokolwiek przecież uważnie czyta pomieniony artykuł, z pewnością w nim nie do patrzy usprawiedliwienia środków Rządowych, gdyż w nim o takich wcale nie ma mowy. Również i to nie uniewinnia, że po odbytej już dyskusyi o tym przedmiocie w Izbach, był także już powód do rozprawiania o nim publicznie, dyskusya bowiem podobna w Izbach wcale jeszcze nie powstała, jak to sam artykuł w mowie będący pokazuje, zaczynając się temi słowy:

„na jutrzajszem posiedzeniu deputowany do Izby drugiej Radoński i t. d.

„skruszy kopią w obronie i t. d.

Dostatecznie się więc wykazuje niewłaściwe zastosowanie przytoczonych §ów 158 i 154, gdyż przeciwnie tak z formy jak i z rozgłaszania tego artykułu zamiar obrażenia jest widocznym, wymienione zaś w §. 154 fakta tu wcale nie zachodzą.

Jako obrażające tak co do wyrażenia jak i co do przedmiotu, zostały przez nas oznaczone szczególnie następujące miejsca:

Radzca Ziemstwa Radoński skruszy kopią w obronie Radzców Ziemstwa Poznańskiego, których Rząd w najnowszym czasie i to jak miemam słuszenie ściślej pilnował (patrzył na palce).

Radzcy Ziemstwa w szczególniejszy sposób, jak z doświadczenia ostatnich lat sądzić można, pojęli swoje powołanie, który wprawdzie nader może być miłym ich przyjaciółom, ale z pewnością się nie przyczyni do podniesienia Kredytu Ziemstwa i dóbr listami zastawnymi obciążonych.

Przywilej Ziemstwa, wedle którego mu służy Administracja dóbr listami zastawnymi obciążonych, wielokrotnie miał być nadużywany, wydarzało się podobno, że wygnancy polscy i ludzie dwuznacznej opinii bywali ustanowieni Administratorami, którzy niczego mniej nie pilnowali, jak oddawania superaty dochodów do Depozytu Sądowego. Ze uskutecznienie tak przez lat kilka było zwlekane, przez co subhastacja dóbr stała się niemożliwą, że dobra oszacowano były dwa razy tyle, ile ich wartość czyniła, i wiele tym podobnych rzeczy. Słuszenie zatem zarzucano Władzy, że podobnym bezprawiom od dawna stanowczo nie zapobiegła.

Od roku 1848 Kontrolła szczegółowa (mianowicie przez Kommissarza Rządowego) ustala, a dawniejsze nadużycia, jak się zdaje, znowu się odradzają.

Pytamy się teraz, czy Sąd zajął się sprawdzaniem aby choć jednego z tych obwinień poczynionych Radzcom Ziemstwa i Kontrollującą ich Władzą Ziemstwa? — Bynajmniej. Zaprzestał na ugruntowaniu swego wyroku na poświadczeniu Królewskiego Prezesa Naczelnego, który przecież sam, jako Komissarz Królewski przy Towarzystwie Kredytowem Ziemstwa wedle §. 48 Regul Kredyt z dnia 15go Grudnia 1821 ma obowiązek czuwania z całą surowością nad tem, aby wszędzie postąpiono ściśle wedle Regulaminu Kredytowego i wedle zasad Systemu Kredytowego, i który temu obowiązkowi z pewnością ściśle zadosyć czynił.

Niejednostajność przy taksach, zwłoki przy taksach leśnych, sprawdzanie przesadzonych likwidacyi należitości, i wynikię ztąd zażalenia, jak to w poświadczeniu wymieniono, są zupełnie nieuchronne, dopóki pomyłki będą udziałem ludzkości. Ale nie w takiej formie zrobiono obwinienia owego artykułu gazeciarskiego. Zochydzienie co do formy samej, uderza w oczy. Pilnować paley czyich, urząd swój sprawować na to, aby się stać miłym swym przyjaciółom, ustanawiać Administratorami zbiegów polskich i ludzi dwuznacznej opinii, którzy przeniewierzali się w superatach dochodów z dóbr i t. p. są to obwinienia, które gdyby były prawdziwemi, pociągnęłyby za sobą karogodność Radzców Ziemstwa jako i Władzy Ziemskiej, która je cierpiała.

Oskarżony powinien był przeto być wezwany o udowodnienie swych obwinień, ale to się nie stało, jakkolwiek Sąd w tym celu mnóstwo akt od Ziemstwa zażądał i udzielone sobie odebrał, to je przecież nie przeglądał. Zaprzestano na

przyjęciu za fundament wyroku, tylokrotnie wspomniane poświadczenie nie dotykające nawet głównych obwinień. Zaniedbano więc zasady „*audiat et altera pars*“ albowiem poświadczenia owego nie przedłożono, jak być było powinno (*jus suum cuique*) Ziemstwu do deklaracji. Nie mogliśmy zatem i usprawiedliwienia naszego co do punktów poświadczonych, jakieśmy to w wyż wspomnionym raporcie uczynili, podać. Zamiast poświadczenia, że zbiegi polskie i ludzie dwuznacznej opinii byli ustanowieni Administratorami i pieniądze z uszczerbkiem wierzyteli usunęli, poświadczono tylko, że wydzierzawiono dobro Schrońcom polskim Pietrowskiemu, Łupaczyńskiemu i Bernaczykowi. Akta wszakże nasze wykazują, że dóbr z wyjątkiem Pietrowskiego, dwom innym nie wydzierzawiono, że Piotrowski później za zezwoleniem Władzy Policyjnej przybrał nazwisko Piolunowskiego, że w dotyczącym świadectwie nie wspomniono o tem, aby był Wygnańcem Polskim, że już od lat około 30tu w dobrach Redgoszcz przy zaprowadzeniu sekwestracji był dozorcą lasów dziedzica, że wprawdzie przed kilku laty zadzierzawił był folwark do tych dóbr należący w drodze publicznej licytacji, że dopiero w tym czasie wyszło rozrządzenie Pana Naczelnego Prezesa nakazujące odebranie mu dzierzawy, gdyż jako wygnaniec polski będzie wydalonym, że jednakże później cofnięto to rozporządzenie, Piolunowski później spokojnie wysiedział dzierzawę i nie dawno w kraju umarł. Co się tyczy dwóch innych wykazują akta, że przy zajęciu zapasów w dobrach w celu pokrycia z nich zaległych prowizyi, przed kilku laty w Doruchowie p. Łupaczyński a w Chociczy Bernaczyk byli przez wyznaczonych na to Radców Ziemstwa w myśl §. 256 Regul. Kredyt. jako miejscowi urzędnicy gospodarczy ustanowieni Obserwatorami, a z obowiązku tego po zaspokojeniu zaległości zwolnieni. Później dopiero spowodowała Władza Policyjna ich wydalenie jako wygnańców, prawdopodobnie dla tego, że sama nie wiedziała wcześniej, iż byli wygnańcami, tem mniej więc dotyczący Radcy Ziemstwa o tem wiedzieć mogli, ile że do nich należało tylko wyłącznie osądzić ich osobistość i uzdolnienie, a przeciw temu nie było nic do nadmienienia.

Ale gdzież tu przedsięwzięto sprawdzanie obwinienia o stronniczość, o ustanowienie Administratorami zbiegów polskich i ludzi dwuznacznego imienia, o prze niewierzeniu się w pieniądze przez takich Administratorów? gdzie mianowicie sprawdzono, że Władze Ziemstwa takim bezprawiom oddawna silnie nie zapobiegły, że zatem zaniedbały swych obowiązków? A przecież Sądu było powinnością rozpoznać i to dokładnie rozpoznać obwinienia i to przez sprawdzanie ich, jakiego się domagać po Władzy Sądowniczej prawo dozwala.

Nam nie jest wiadomy ani jeden przypadek, ażeby ustanowieni Administratorowie zatrzymali pieniądze, i aby z nich który był z liczby wspomnionych zbiegów, żaden wierzyteli się nie zalił na to, aby należnych pieniędzy bezprawnie był pozba-

wionym, należało więc zniewolić oskarżonego do podania takich przypadków, gdyż z jego obwinienia wnosić należy, jakoby mu były wiadome.

Usprawiedliwienie obwinienia czerpnięte z poświadczenia nie obejmującego nawet w całej rozciągłości wszystkich obwinień, oskarżony nie był wezwany do udowodnienia głównych swych obwinień, akta, któreby mogły dostarczyć zbicia pobocznych obwinień, gdyby były przeglądane, albo gdyby wspomniane poświadczenie zostało było Ziemstwu udzielone do deklaracji, nie zostały przejrane i w ten sposób sprawa Ziemstwa uledez musiała.

Dyrekcji Jeneralnej pozostawiamy uniżenie, przedstawienie téj rzeczy, dla ocalenia honoru Ziemstwa i jego członków Władzom wyższym a mianowicie postępowanie Sądu Panu Ministrowi sprawiedliwości.

Poznań dnia 26go Lutego 1855.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

Do

Dyrekcji Jeneralnej
Ziemstwa

w

miejscu

Inhalt.

Pag.

1. Bericht des General-Landschafts-Syndicus 1
2. Protokolle des engeren Ausschusses 8
3. Schreiben der General-Direktion vom 18t. April 1855. betreffend die Prozeß-Sache der Landschaft cla den v Rosenstiel u. Violet, nebst dem Vorstellen an den H. Justiz-Minister v. 17t. u. dessen Antwort vom 30t. März 1855. so wie die Berichte der Provinzial-Direktion vom 19t. u. 26t. Februar 1855. 23

Treść.

str.

1. Sprawozdanie Syndyka Jeneralnego Ziemstwa 1
2. Protokoły Komitetu 8
3. Pismo Dyrekcji Jeneralnej zd. 18go Kwietnia 1855. tyczące się sprawy Ziemstwa przeciw Rosenstiel i Violet wraz z przedstawieniem Panu Ministrowi sprawiedliwości pod d. 17. Marca b. r. ucyzionem i odpowiedz tegoz zd. 30 Marca 1855 tudzież raporta Dyrekcji Prowincyalnej zd. 19. i 26. Lutego 1855. 23

196241

**Wypożycza się
tylko do czytelnicy**

karzonego do podobna takich przybawów, gdyż
koby mu były wiadome.

czepnie z podważenia nie obejmującego na-
nich obwinień, oskarżony nie był wezwany do
wizji, ażeby mógł dostarczyć zbiecia po-
szukiwane, albo gdyby wspomniane podważenie
do deklaracji, nie zostały przekazane i w ten spo-
sób.

Dyrektor Generalny pozostawiający ułaskawienie, przedstawienie tej rzeczy, dla oca-
lenia honoru Niemca i jego członków Władzom wyższymi a mianowicie postępo-
wać z tym Panną Ministerowi sprawiedliwości.

Poznań dnia 20-go Lutego, 1855.

Dyrektor Prowincjalny Niemca

1. Sprawozdanie Dyrektora Generalnego
Niemca
2. Protokół Komisji
3. Pismo Dyrektora Generalnego z 18-go
Kwietnia 1855. Wyrażające się sprawy Niem-
ca, przebieg, honoru i Władz wyż-
szych, przedstawiając Panną Ministerowi spra-
wiedliwości z 17. Marca b. r. i
niemcy i odpowiedzi z 20. Marca
1855. (Lubelski raport) z 17. Marca
1855. z 19. Lutego 1855. 23